

Till
Miljö- och energidepartementet
Kemikalieenheten
Kansliråd Stefan Appelgren

Diarienummer: M2017/01120/Ke

Remissvar

Strålsäkerhetsmyndighetens förslag till strukturella förändringar i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

SveMin, föreningen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige, har getts möjlighet att lämna synpunkter på rubricerade förslag om förändringar i avgiftsordning. Synpunkterna i detta remissvar har tagits fram i samverkan med gruvföretagen.

I samband med Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) genomförande av kärnsäkerhetsdirektivet (2014/87/Euratom) och strålskyddsdirektivet (2013/59/Euratom) föreslår SSM förändringar i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet och strålskyddslagen (1988:220) samt i SSM:s föreskrifter. Bland annat föreslås att kravet på tillstånd enligt strålskyddslagen kan ersättas med en anmälan i de fall där det anses tillräckligt ur strålskyddssynpunkt. För att täcka SSM:s kostnader för att hantera dessa anmälningar behöver avgiftsförordningen rymma en anmälningsavgift vilket de vill möjliggöra genom förändringar i avgiftsförordningen. I SSM:s förslag till föreskrifter om anmälningspliktiga verksamheter, diarienummer SSM2017-797, med tillhörande konsekvensutredning (radon på arbetsplatser), daterad 20170328, som var ute som externremiss under sommaren 2017 har två nya avgifter tillkommit. Dels anmälningsavgift för alla arbetsplatser med en viss aktivitetskoncentration av radon som föreslås ska göra en anmälan, dels en ny avgift (i konsekvensutredningen om radon på arbetsplatser kallas avgiften för tillsynsavgift) för arbetsplatser där personalen löper risk för en större radonexponering, främst i underjordsverksamhet. Den senare tillsynsavgiften föreslås vara en högre årlig avgift. Avgiften är inte tänkt att betalas av enskilda entreprenörer utan av den som råder över verksamheten, exempelvis i en gruva, där entreprenörer utför arbete. I SSM's förslag till föreskrifter om anmälningspliktiga verksamheter (radon på arbetsplatser) fanns för remisstiden inget lagstöd i avgiftsförordningen att ta ut de föreslagna avgifterna, något som SveMin ifrågasatte.

SSM har skickat in ett lagändringsförslag i avgiftsförordningen (2008:463) för att möjliggöra att ta ut avgifter från verksamheter med höga radonhalter som de avser att göra tillsyn hos. I förslaget handlar § 17c om radon och verksamheter under jord (dvs gruvbranschen).

Nedan följer Svemins synpunkter och kommentarer till ovanstående förslag till ändringar och nytillkomna avgifter:

- Förslaget är fokuserad mot gruvbranschen med underjordsgruvor. SveMin ifrågasätter att en bransch ska bekosta myndighetens tillsynskostnader. I SSM:s konsekvensutredning (radon på

arbetsplatser), daterad 2017-03-28, står att tillsynsavgift ska tas ut för att bekosta myndighetens resekostnader, overheadkostnader och övriga kostnader som kommer med tillsynsuppdraget.

- Ingen konsekvensutredning finns för föreslagna ändringar i avgiftsförordningen vilket innebär att konsekvenserna till viss del är okända för våra medlemsföretag.
- Avgiftsnivåerna är okända.
- Antalet anmälningar våra medlemsföretag måste göra är i dagsläget okänt.
- Risk för dubbla anmälningavgifter föreligger. Enligt SSM:s förslag till föreskrifter om anmälningspliktiga verksamheter, diarienummer SSM2017-797, innebär i 12 kap 3-4 §§ att företagen får dubbla avgifter (3 § om referensnivån gällande radonhalter, 4 § om radonexponeringar).
- Enligt SSM:s förslag till föreskrifter om anmälningspliktiga verksamheter, diarienummer SSM2017-797, innebär i 12 kap 3-4 §§ otydligheter kring ansvaret för anmälan (3 § om arbetsgivaren, 4 § om samordningsansvarig)
- Oklar ansvarsfördelning enligt avgiftsförordningen 17c §. Svemin ifrågasätter att entreprenörer fråntas arbetsgivaransvaret för den egna personalens radonexponering. Jämför arbetsmiljöansvaret hos arbetsgivare enligt arbetsmiljölagen.
- Ytterligare avgifter föreslås tillkomma enligt SSM:s föreskriftsförslag om NORM-verksamheter. Denna avgift är inte angivet i förslaget till ändringar av avgiftsförordningen 2008:463.
- Svemins medlemsföretag får ett ökat administrativt arbete för att säkerställa att anmälningarna kontinuerligt uppdateras hos Strålsäkerhetsmyndigheten. Med det följer nytillkomna kostnader för företagen.
- Svemin menar att det är olyckligt att förslaget om att extra tillsynsavgifter ska riktas mot endast gruvbranschen. Gruvbranschen har idag kännedom och arbetar aktivt med kontrollen att sänka radonhalterna och radonexponeringarna för personalen. Fokus och extra tillsyn bör istället riktas mot arbetsplatser utan lika stor kontroll, där personal riskerar att utsättas för radonexponeringar, som t ex byggbranschen i stora tunnelprojekt.

Utöver ovanstående synpunkter hänvisar vi till separat remissvar från LKAB.

Stockholm 2017-10-04

Per Ahl
VD Svemin

Åsa Dahlfors
Arbetsmiljöexpert Industriarbetsgivarna/Svemin